

Hirtshals Havn
PORT OF HIRTSHALS

Hirtshals, 24. september 2021

Til medlemmerne af Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg

EU Kommissionens implementering af Brexit kan koste investeringer, udvikling og arbejdspladser i Hirtshals

Hirtshals havn og den tilknyttede nordjyske "lakseklynge" der forarbejder, forædler, pakker og transporterer laks til resten af Europa, risikerer at miste investeringer, udvikling og arbejdspladser som følge af EU Kommissionens implementering af Brexit. Hirtshals Havn opfordrer til hurtig løsning og påpeger Brexit-reserven som mulig finansiering af tilrettelæggelse og indretning af en opgraderet kontrolpost, som både tilgodeser høj fødevarer sikkerhed og lokal udvikling.

Sagen kort

Det norske rederi, Hav Line AS, henter opdrætslaks i Norge og Skotland. Fiskene slagtes straks, de kommer ombord og opbevares i havvand omkring frysepunktet i såkaldte RSW-tanke. I Hirtshals sorteres de på en af verdens mest avancerede lakseterminaler, hvor de pakkes og straks afsendes. En skånsom proces, der sikrer højeste fødevarer sikkerhed, produktkvalitet og lavt klimaaftryk. At benytte Hirtshals som genvej til EU sparer klimaet for op til 7000 lastvognstog årligt alene fra Norge. Hav Line har landet laks i Hirtshals for 2,6 mia. kr. siden slutningen af 2019. Et bidrag, der får Danmark til at tangere Polen som verdens største importør og re-eksportør af laks.

Efter Brexit er der opstået et problem, som Hirtshals Havn håber at Miljø- og Fødevareudvalget vil være med til at løse bedst muligt: Grænsekontrolposten i Hirtshals er ikke EU-godkendt til at modtage de ferske, slagtede opdrætslaks, som i kontrol-sprog kaldes "uemballerede fiskevarer" eller "bulk" fra lande udenfor EU/EØS. Skotland er nu et tredje-land i kontrolmæssig forstand.

Så længe der ikke er en EU-godkendt kontrolpost i Hirtshals, er Hav Line afskåret fra at hente laks i Skotland, som er et væsentligt potentielt vækstmarked for Hav Line. Dermed går Nordjylland og Hirtshals Havn glip af et vigtigt vækstpotentiale. Pt. er ingen andre kontrolposter i EU/EØS godkendt til at modtage denne type produkter fra 3. lande. Hav Line er nemlig første eksempel på import af kombinationen af ferske opdrætsfisk som bulk. I øvrigt kan Hav Line ikke lande laksen andre steder end i den specialbyggede terminal, der ligger på bedste beliggenhed i Hirtshals Havn.

I virkeligheden handler sagen ikke så meget om Brexit som om den måde, vi risikerer, at EU-Kommissionen kræver Brexit implementeret på i Danmark.

At der skal være kontrol med import fra tredje-lande bakker Hirtshals Havn og Hav Line op om. Det er Fødevarestyrelsen, der håndterer sagen og har kontakten til EU-Kommissionen. Hirtshals Havn kender Hav Line som en særdeles samarbejdsvillig og professionel partner, der er indstillet på at finde den bedste løsning. Virksomheden stiller et fast kontor på lakseterminalen til rådighed som kontrolpost og er åben for indretning af kontrolpostens laboratoriefaciliteter.

Terminalen er i forvejen toldzone, og det vil være muligt for grænsekontrollen at inspicere den fulde last efter at den er sorteret. Hav Line er det eneste rederi, der anvender terminalen. Når Hav Lines skib ankommer til terminalen, er den tom, og der vil således ikke være risiko for sammenblanding af forskellige laster. I øvrigt er der fuld sporbarhed på alle laster.

Det vil være stærkt problematisk for Hav Line, hvis EU-Kommissionen f.eks. kræver, at lasten skal opbevares på kontrolposten i sin fulde volumen – eksempelvis ved at pumpe lasten til et tankanlæg på land - inden frigivelse til terminalen. Foruden en stor omkostning til etablering og drift af et sådant anlæg, herunder energiforbrug til køling, vil dette medføre en så forringet produktkvalitet, at Hav Line afskæres permanent fra at hente ferske opdrætsfisk som bulk fra tredje-lande. Ikke desto mindre tyder sagsbehandlingen på, at dette kan blive EU-kravet. Dermed vil Hirtshals Havn og Nordjylland gå glip af en betydelig vækst i importen af laks til re-eksport.

Set fra Hirtshals Havns vil et EU-krav om implementering af Brexit, der fører til et stop for laks fra Skotland være meningsløst. Ikke mindst fordi de skotske laks opdrættes under præcis de samme veterinærregler, som gælder i EU: Storbritannien har efter Brexit overtaget EU's veterinære krav. Reglerne gjaldt også før Brexit. Når nu det er de samme veterinærregler, der håndhæves på begge sider af Nordsøen, så burde indretningen af en EU-grænsekontrolpost kunne ske på en måde, der ikke afskærer Nordjylland fra at være en del af en branche i markant vækst. Derfor denne appel til Miljø- og Fødevareudvalget om at tage sagen op.

Hav Line må ofte afvise skotske kunder, der gerne vil have sejlet laks til Hirtshals. Efter at have været afskåret fra skotske laks i næsten tre kvartaler i 2021, så haster det med en løsning. Hirtshals Havn er bekendt med, at Arne Boelt, borgmester i Hjørring Kommune, har opfordret Rasmus Prehn, minister for fødevarer, landbrug og fiskeri til at nedsætte en hurtigt arbejdende "task-force" i Fødevarestyrelsen, der kan finde de bedste løsninger med alle relevante parter.

Den såkaldte Brexit-reserve synes at være en potentiel finansieringskilde til task-forcen og til opgraderingen af grænsekontrolposten. Brexit-reserven har jo blandt andet til formål at afbøde økonomiske konsekvenser af eksempelvis kontrolforanstaltninger i forbindelse med implementeringen af Brexit. Under alle omstændigheder: Økonomisk set vil en task-force og indretningen af en kontrolpost være en overskuelig investering set i forhold til Brexit-reservens størrelse. En investering i fortsat vækst i Nordjylland.

I håb om at Miljø- og Fødevareudvalget vil bakke op om en løsning.

Med venlig hilsen
Hirtshals Havn

Anker Laden-Andersen, Formand

Per Holm Nørgaard, CEO